

Um u svojem izvornom stanju

Učenici prirodnoga uma

*Ruža Jeličić**

Izravan, pošten um predstavlja prirodan um ili um velikoga puta, a iskrivljen, uprljan um predstavlja lažan um ili um sklon greškama. Prirodan um je um u svojem izvornom stanju, on je čist i neokaljan, bezobličan i nematerijalan, bez početka i bez kraja. Predstavlja zdrav razum, ispravan način gledanja i pristupa životu, otkrivanje svrhe, fokusa, discipline i služenja (Munenori, 2008, 115–116). Fokusiran je na jedan zadatak; mudro kontrolira i ulaže energiju; radi na samo-kontroli i vještinama; pronalazi prava rješenja; entuzijastično, strpljivo i odlučno posvećuje se cilju; analizira i uvijek se odlučuje na dugoročne dobiti (Munenori, 2008, 115–116). Lažan um razapet je između različitih smjerova; etiketira, uspo-ređuje i kritizira; egocentričan je i opsjednut; njime vladaju strah, ljutnja i negativnost; nestrpljiv je i traži brza zadovoljstva (Munenori, 2008, 115–116). Um može učenike povući prema dolje ili prema gore. Velik broj učenika pokušava prevladati lijenost, anksioznost, hedonizam i negativna razmišljanja koja nastaju kao posljedice lažnoga uma. Takav um pridonosi tomu da se učenici naglo predomišljaju, prelaze s izazova na izazov i ne rješavaju ništa. Prirodni um im pomaže prevladati zbunjenost i nered te pronaći smisao, jasnoću i smjer. Sve što učenicima donosi istinsku radost zapravo je putokaz koji trebaju slijediti. Trebali bi slijediti svoj prirodni um, koji im pokazuje put kroz prostor i vrijeme. Na tom putu oslobađaju se zamki ega i teže svojoj svrsi i višemu biću (Chopra, 2021, 73–79).

Učenici koji su u skladu s prirodnim umom imaju uravnotežene verbalne, mentalne i tjelesne aktivnosti (Munenori, 2008, 102); potpuno su rasterećeni i sve što rade odvija se fluidno i glatko (Munenori, 2008, 99); razmišljaju precizno, jasno i cjelovito; u njihovim je mislima mudrost, logika i put (Musashi, 2008, 77); sve vide onakvim kakvo jest, svjesni su onoga što nije očito; obzirni su i u malim stvarima i ne čine beskorisne stvari (Musashi, 2008, 32). Njihova sabranost omogućuje im da znaju kakav odnos imaju s kozmosom; ništa ih ne ograničava niti zbunjuje; oni predstavljaju samu stvarnost; oni su kreatori stvarnosti i ne osjećaju potrebu za otporom, osvajanjem i uništavanjem (Chopra, 2021, 243). Povezani su s razinama uma gdje se dobivaju odgovori na sva pitanja; takvim spoznajama stje-

* Ruža Jeličić, prof., Politehnička škola. Adresa: Maksima Gorkog 38, 24000 Subotica, Srbija.
E–adresa: ruzajelicic12@gmail.com

ču osjećaj snage, samopouzdanja, neustrašivosti, ali i skromnosti, topline i povezanosti. Osjećaju da su ono što jesu, cjeloviti su, znaju da postoji razlog za sve što se događa te da život ostvaruju u skladu s onim što je za njih najbolje i da će im to donijeti napredak i razvoj (Chopra, 2021, 135–143). Osjećaju da kozmos živi i diše kroz njih i da su oni izraz svega što postoji (Chopra, 2021, 221). U takvim učenicima postoji jasnoća misli, uzlet duha, radoznalost za istraživanje, sloboda čuđenja, divljenja i pitanja. Oni uspoređuju, analiziraju, klasificiraju, zaključuju, stvaraju vlastite stavove i poglede, ne dopuštajući da im neistine, neznanje, negativna uvjerenja i strahovi navuku crne oblake na unutarnje vedro nebo (Garnije, 2021, 110–114).

Takvi učenici sve rade marljivo i temeljito, preuzimaju odgovornost na sebe, komuniciraju iskreno i pošteno te svemu pristupaju s velikom energijom (Mente, 2008, 15). Oni rad vide kao sredstvo izgradnje karaktera (Mente, 2008, 28). Rade najbolje što mogu uz visoku razinu koncentracije i predanosti kojom se usredotočuju na realizaciju postavljenih ciljeva (Mente, 2008, 72). Imaju visoko razvijen osjećaj za red, ravnotežu, formu i stil te prirodnu potrebu za ispravnošću, preciznošću i točnošću (Mente, 2008, 68). Ustraju u svemu za što se odluče bez obzira na izazove, prepreke i poteškoće (Mente, 2008, 113). Oni znaju da su odlučnost, snažna volja i unutarnja motivacija najvažniji za postizanje uspjeha (Mente, 2008, 114). Nikada ne prihvaćaju ništa što je nelogično ili nerazumno. Svjesni su da, dok se ne oslobode programiranih uvjerenja i percepcija, neće moći sagledati stvarnu sliku, postići osobnu slobodu i izdići se iznad zamki i osjetilnih ograničenja fizičkoga svijeta (Mente, 2008, 76). Svoje odnose temelje na pouzdanosti, povjerenju, poštenju, časti (Mente, 2008, 108) i idealu nesebičnosti — žive gledajući na druge iz srca (Mente, 2008, 25). Fizički su snažni, mentalno budni i moralno ispravni (Mente, 2008, 21). Svoje znanje grade na pouzdanim, provjerenim i kvalitetnim lekcijama, s vedrinom i veseljem posvećuju se učenju te u naučeno primjenjuju vlastitu kreativnost, maštovitost i nadarenost (Mente, 2008, 23).

Oni djeluju u jedinstvu, ravnoteži i blaženstvu sa svim bićima, svim svjetovima i čitavim stvaranjem, nikada ne osuđuju, puni su milosrđa, dobro razumiju sve ljudske teškoće i grijeha (Franjo, 2014, 42). Njihova srca su ispunjena radošću, toplinom, sigurnošću i istinskim životom (Franjo, 2014, 46). Teže apsolutnomu dobru koje je jedno, nedjeljivo, tajnovito i svim stvarima daje istinitost, za razliku od zla koje im tu istinitost oduzima, koje je vidljivo, mnogostruko i raskomadano (Weil, 2004, 106–112). Grade jedinstvo i zajedništvo, nadvladavaju podjele i nerazumijevanje, uspostavljaju relacije pune uzajamnoga poštovanja i empatije, iskreno i pažljivo slušaju, traže u drugima ono korisno i pozitivno što se postiže stalnom spremnošću na davanje i primanje, pronalaze uvijek niti međusobnoga povjerenja i razumijevanja uz težnju zajedničkomu cilju (Franjo, 2014, 81). Molitvom, velikodušnošću, milošću, poniznošću i ljubavlju čuvaju to jedinstvo (Franjo, 2014, 81). Oni doprinose da bude ljubav tamo gdje je mržnja, da bude oprostjenje tamo gdje je grijeh, da bude ravnoteža tamo gdje je nesklad, da bude svjetlost tamo gdje je tama (Franjo, 2014, 82). Uz pomoć prirodnoga uma učenici dolaze do svojega najdragocjenijega i najdublje bića koje se stalno usavrša-

va, raste, kaje se za svoje grijehе i postaje odgovorno za svoje misli, postupke i emocije (Jerotić, 2014, 46). Na taj se način pala, osvetoljubiva, nezasićna priroda učenika pretvara u onu uzvišenu, izvornu, božansku (Jerotić, 2014, 88).

Učenici prirodnoga uma uvijek nalaze utočište u Bogu jer on oblikuje i odgaja duh, pokazuje što učiniti, a što izbjegavati, uči ih živjeti po prirodi jer priroda traži malo, a ono neprirodno, neiskreno i lažno traži neizmjerно mnogo (Seneka, 2017, 61). Nastoje se učiniti dostojnima Boga, znajući da to neće postići bogatstvom, taštinom, slavom ili isticanjem — jer Bog je gol i nema ništa — nego skromnošću, strpljivošću, poniznošću, zahvalnošću i razumnošću (Seneka, 2017, 109). Oni nose najveći mir, blaženstvo i radost jer razmišljaju uzvišeno i dostojanstveno. Ostale cijene samo prema tomu koliko i kakav je čovjek. Nikakva im sila ne može oduzeti ono što imaju jer u svakoj situaciji ostaju neustrašivi, ustrajni i dosljedni (Seneka, 2017, 133). Znaју da sve što vara nema ništa čvrsto u sebi te da je laž prozirna i lako se može vidjeti (Seneka, 2017, 271). Svjesni su da su prolazna bića koja svoj duh usmjeravaju prema onomu što je vječno (Seneka, 2017, 174), da su podložni nepostojećemu (Weil, 2004, 86), da su točke u kozmosu koje vrijeme prekriva velom iluzije (Weil, 2004, 87). Takvi učenici znaju da će biti oslobođeni tjelesne tamnice kada se oslobode svih poroka, strasti i nedostataka te kada se nevinu i čisti uzdignu do božanskih misli. Na taj će način u potpunosti raspolagati svojim talentima, darovima i vrlinama (Seneka, 2017, 270).

Vjera u Boga daje im putokaze koji im olakšavaju koraćanje kroz život, osjećaj da nikada nisu sami i da uvijek imaju ispruženu ruku, da uvijek mogu nesebično i bez straha prići drugomu, da mogu sve razotkriti u prirodi, da mogu postati prijatelji svakomu dijelu svemira (Ivančić, 2006, 106–107). Uz pomoć vjere prepoznaju da je srce središte svega, da se u njemu nalaze sva iskustva. Oni znaju da, ako je srce čisto i pravedno, ono uzdiže i oživljuje, daje sretne misli i čestite nakane, čini ih poželjnim i uzornim ljudima kojima će budući naraštaji zahvaljivati za njihova dragocjena djela, za razliku od nečistoga srca koje ih udaljava od Boga, osiromašuje, razbolijeva i uništava, okreće ih prijeziru, grijehu, ponosu, lijenosti i čini ih neprijateljima društva i domovine (Ivančić, 2006, 64–65). Učenici prirodnoga uma znaju da su satkani od vjere, da će postati ono u što vjeruju, da su zauvijek i besmrtno Božja djeca (Ivančić, 2006, 120). Vjera im pomaže da se približe unutarnjemu savršenstvu, da se oslobode ropstva, poniženja i neznanja, da povećaju ljubav u sebi i drugima, postavljajući sebi jedini uzvišeni, istiniti i neupitni cilj da zakon nasilja zamijene zakonom ljubavi (Tolstoj, 2018, 77–83). Vjera ih potiče da postave najbitnije pitanje: Kako najbolje živjeti vlastiti život da sva vanjska pitanja dobiju optimalno rješenje? (Tolstoj, 2018, 99). Takvi učenici teže unutarnjemu idealu savršenstva, poštujući Božju volju, jer su sigurni da će na taj način prepoznati koje je djelovanje pravedno, a koje ne. Spoznat će istinu koja će ih osloboditi. Spasiti će svoj duh od tjelesnih obmana i niskih strasti (ponosa, straha, osobnih interesa, taštine, zlonamjernosti), sve više i više napredujući u bezuvjetnoj ljubavi, radosti i miru (Tolstoj, 2018, 109–111).

Literatura

- Chopra, Deepak (2021). *Knjiga tajni: Otkrivanje skrivenih dimenzija vašeg života*. Zrenjanin: Sezam Book. [Autor potpisan kao Dipak Čopra.]
- Franjo (2014). *Radost naviještanja*. Split: Verbum.
- Garnije, Stefan (2021). *Kako da živite kao Mali Princ*. Nova Varoš: Blum.
- Ivančić, Tomislav (2006). *Povratak nade*. Zagreb: Teovizija.
- Jerotić, Vladeta (2017). *Približavanje Bogu*. Beograd: Partenon.
- Mente, Lafayette Boye De (2008). *Japanski samurajski kodeks: Klasične strategije uspjeha*. Zagreb: Mozaik knjiga.
- Munenori, Yagyū (2008). *Životvorni mač: Knjiga porodičnih predanja o umeću ratovanja*. Beograd: Babun. [Autor potpisan kao Jagju Munenori.]
- Musashi, Miyamoto (2008). *Knjiga pet prstenova: vodič na putu borilačkih veština*. Beograd: Babun. [Autor potpisan kao Mijamoto Musaši.]
- Seneka (2017). *Pisma prijatelju*. Beograd: Dereta.
- Tolstoj, Lev Nikolaevič (2018). *Zakon nasilja i zakon ljubavi*. Beograd: Neopress Design&Print. [Autor potpisan kao Lav Nikolajevič Tolstoj.]
- Weil, Simone (2004). *Težina i milost*. Zagreb: Litteris.